

**‘OBSESI’ TELEFON PINTAR DAN HUBUNGAN
DENGAN ELEMEN *AL-NAFS*
MENURUT AL-GHAZALI**

ZURIDA BINTI YUSOF

**SARJANA KAUNSELING
PUSAT PENGAJIAN DAN PERKHIDMATAN
KAUNSELING & PSIKOLOGI**

**UNIVERSITI ISLAM ANTARABANGSA
SULTAN ABDUL HALIM MU’ADZAM SHAH (UniSHAMS)**

1440H / 2018M.

ABSTRAK

Masalah keruntuhan akhlak dalam kalangan remaja semakin membimbangkan dan keadaan ini berpunca daripada kurangnya penerapan amalan kerohanian dalam diri remaja sehingga cenderung untuk menghabiskan masa menggunakan telefon pintar seharian. Justeru, kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti perbezaan 'obsesi' telefon pintar dalam kalangan remaja berdasarkan jantina, status ibu bapa dan tahap penggunaannya serta hubungannya dengan elemen *al-nafs*. Kajian ini telah dilaksanakan dalam tempoh masa yang ditetapkan dengan menggunakan kaedah tinjauan *cross sectional* secara kuantitatif. Seramai 147 orang pelajar Tingkatan Dua dari sebuah sekolah di daerah Baling, Kedah telah terpilih secara rawak mudah menjadi responden dalam kajian ini. Kajian ini telah menggunakan instrumen daripada pengkaji lepas dan dibina semula dengan nilai kebolehpercayaan 0.91 bagi item. Data yang telah diperolehi dengan menggunakan *Statistical Package for Social Science (SPSS) Version 25.0* dan ujian inferensi. Hasil dapatan menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan terhadap 'obsesi' telefon pintar dalam kalangan pelajar berdasarkan jantina [$t(147) = 0.00, p > .05$] dan hubungan antara 'obsesi' telefon pintar dengan elemen *tazkiyatul an-nafs* ($r = 0.878^{**}, p < .01$). Manakala, 'obsesi' telefon pintar dengan status ibu bapa pelajar [$t(147) = 0.883$], elemen *ma'rifatul al-nafs* ($r = 0.61, p > .01$). Hasil dapatan ini mampu memberi sumbangan dalam usaha untuk mencari kaedah terbaik membendung masalah yang berkonsepkan amalan kaaunseling spiritual.

Kata Kunci: 'Obsesi' Telefon Pintar, Elemen *Al-Nafs*, Pelajar.

ABSTRACT

Problems of moral collapse among teenagers are increasingly alarming and this is due to the lack of adoption of spiritual practices in adolescents so it tends to spend time using everyday smartphones. Hence, this study aims to identify the difference of the 'obsession' of smartphones among adolescents based on gender, parental status and their level of use and their relationship with *al-nafs* elements. This study was carried out within a specified time frame using quantitative cross sectional survey methods. A total of 147 Form Two students from a school in the district of Baling, Kedah were randomly selected as respondents in this study. This study has been using the instrument from the previous survey and reconstructed with the reliability value of 0.91 for the item. Data obtained by using Statistical Packages for Social Science (SPSS) Version 25.0 and inference test. The findings show that there is a significant difference in the 'obsession' of smartphones among students based on gender [$t(147) = 0.00, p > .05$] and the relationship between the smartphone 'obsession' with the *tazkiyatul an-nafs* element ($r = 0.878 **$, $p < .01$). Meanwhile, the 'obsession' of the smartphone with the status of student parents [$t(147) = 0.883$], element *ma'rifatul al-nafs* ($r = 0.61, p > .01$). The findings are able to contribute in an effort to find the best way to overcome the problems that are based on spiritual practice.

Keywords: Smart Phone Obsession, *Al-Nafs* Element, Student.

KANDUNGAN

PENGAKUAN	i
Kebenaran Mengguna	ii
Abstrak.....	iii
Abstract.....	iv
Penghargaan.....	v
Kandungan.....	vi
Senarai Jadual	x
Senarai Rajah	xi
Senarai Singkatan	xii
Senarai Lampiran.....	xii
BAB SATU PENGENALAN	1
1.1 Pendahuluan.....	1
1.2 Latar Belakang Kajian	4
1.3 Pernyataan Masalah Kajian	6
1.4 Objektif Kajian	7
1.4.1 Objektif Umum.....	7
1.4.2 Objektif Khusus.....	7
1.5 Soalan Kajian.....	8
1.6 Hipotesis Kajian.....	9
1.7 Kerangka Konseptual Kajian.....	10
1.8 Kepentingan Kajian	11
1.9 Definisi	13
1.9.1 Definisi Operasioanal	13
1.9.1.1 Elemen <i>Al-Nafs</i> Menurut Al-Ghazali	13
1.9.1.2 ‘Obsesi Telefon Pintar’	14
1.9.1.3 Pelajar	14
1.10 Batasan Kajian	15
1.11 Rumusan	16

BAB DUA TINJAUAN LITERATUR.....	17
2.1	Pendahuluan..... 17
2.2	Definisi dan Konsep ‘Obsesi’ Telefon Pintar..... 17
2.2.1	Revolusi Telefon Pintar 18
2.2.2	Fungsi Telefon Pintar 20
2.3	Definisi dan Konsep Elemen Al-Nafs Menurut Al-Ghazali..... 22
2.3.1	Definisi dan Konsep Elemen Al-Nafs Menurut Al-Ghazali..... 23
2.3.2	Pendekatan Elemen Al-Nafs Menurut Al-Ghazali 25
2.3.3	Konsep Manusia Menurut Al-Ghazali Berdasarkan Al-Quran 26
2.3.4	Konsep Hubungan Manusia Menurut Al-Ghazali 31
2.3.5	Model Pembangunan Modal Insan Al-Ghazali 37
2.4	Kajian Lepas Kaunseling Islam 39
2.5	Kajiana Lepas Tentang Telefon Pintar 40
2.6	Kajian Lepas Tentang Kemerostan Disiplin Pelajar..... 41
2.7	Rumusan 41

BAB TIGA METODOLOGI KAJIAN.....	
3.1	Pendahuluan..... 42
3.2	Reka Bentuk Kajian..... 42
3.3	Populasi dan Persampelan Kajian..... 45
3.4	Instrumen Kajian 48
3.4.1	Maklumat Demografi..... 50
3.4.2	Pemboleh Ubah Tidak Bersandar 51
3.5	Kajian Rintis 54
3.5.1	Kebolehpercayaan Instrumen 55
3.5.2	Kebolehpercayaan Instrumen Kajian..... 57
3.5.2.1	Analisis Cronbach’s Alpha 57
3.6	Prosedur Pengumpulan Data..... 61
3.7	Prosedur Menganalisis Data 62
3.8	Rumusan 64

BAB EMPAT DAPATAN KAJIAN.....	65
4.1	Pendahuluan..... 65
4.2	Ujian Kenormalan Data 65
4.3	Taburan Demografi Responden 67
4.3.1	Jantina 67
4.3.2	Status Ibu Bapa 68
4.3.3	Taburan Kekkerapan Pelajar Memiliki Telefon Pintar..... 68
4.4	Pengujian Hipotesis 69
4.4.1	H ₀ 1: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap ‘obsesi’ telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar berdasarkan jantina 70
4.4.2	H ₀ 2: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap ‘obsesi’ telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar berdasarkan status ibu bapa bercerai dan tidak bercerai 71
4.4.3	H ₀ 3: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap ‘obsesi’ telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar berdasarkan tahap penggunaan telefon pintar dalam kalangan pelajar 73
4.4.4	Jadual Magnitud Korelasi 74
4.4.5	H ₀ 4: Tidak terdapat signifikan terhadap obsesi telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar menerusi dimensi ma’rifatul al-nafs..... 74
4.4.6	H ₀ 5: H ₀ 4: Tidak terdapat signifikan terhadap obsesi telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar menerusi dimensi tazkiyatul al-nafs 76
4.5	Ringkasan Ujian Hipotesis 77
4.2	Rumusan 79

BAB LIMA PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN.....	80
5.1	Pendahuluan..... 80
5.2	Ringkasan Kajian..... 80
5.3	Perbincangan Dapatan Kajian..... 84
5.3.1	Perbincangan Berkaitan Hipotesis Kajian 84
5.3.1.1	H ₀ 1: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap ‘obsesi’ telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar berdasarkan jantina 84

5.3.1.2	H ₀ 2: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap ‘obsesi’ telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar berdasarkan status ibu bapa bercerai dan tidak bercerai.....	86
5.3.1.3	H ₀ 3: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap ‘obsesi’ telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar berdasarkan tahap penggunaan telefon pintar	87
5.3.1.4	H ₀ 4: Tidak terdapat signifikan terhadap obsesi telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar menerusi dimensi ma’rifatul al-nafs.....	88
5.3.1.5	H ₀ 5: Tidak terdapat signifikan terhadap obsesi telefon pintar dan hubungannya dengan elemen al-nafs menurut Al-Ghazali dalam kalangan pelajar menerusi dimensi tazkiyatul al-nafs	90
5.4	Implikasi Dapatan Kajian	92
5.4.1	Implikasi Kepada Teori.....	93
5.5	Impak negatif Telefon Pintar Oleh Golongan Remaja Tanpa Kawalan	97
5.5.1	Impak negatif Telefon Pintar terhadap perkembangan fizikal	99
5.5.2	Impak negatif Telefon Pintar terhadap perkembangan sosial.....	100
5.5.3	Impak negatif Telefon Pintar terhadap perkembangan akademik	101
5.5.4	Langkah untuk mengatasi masalah obsesi telefon pintar dalam kalangan remaja	102
5.6	Cadangan Kajian akan Datang.....	104
5.8	Kesimpulan	106
	RUJUKAN.....	107
	LAMPIRAN	
	Lampiran A: Surat Kebenaran	108
	Lampiran B: Borang Soal Selidik Kajian	109
	Lampiran C: Ujian Kenormalan Data.....	110
	Lampiran D: <i>Output SPSS</i>	